Inhoudsopgave

Organisatie:	3
Van de Redactie, van het Bestuur.	4
Beste veehouders en loonwerkers.	5
Van de voorzitter.	6
Afscheid van bestuurslid Eelco de Lange.	9
Resultaten nestkasten 2012.	10
Broedresultaten in nestkasten	10
Werkgroep Nazorg.	11
De Vogelman.	15
Jeugvogelwacht 2012.	17
Werkgroep Kerkuilen.	19
De Watersnip.	20
Huiszwaluweninventarisaties	22
Wintervoedering (begin 2012).	25
Nazorgcijfers per rayon.	26

Je kunt urenlang voorbespreken en nabeschouwen, maar de natuur is op z'n mooist als je het live meemaakt. Net als het betere drukwerk. Dat moet je met eigen ogen zien. Met eigen handen voelen. Strak vakwerk dat ook mooi blijft als je er met je neus bovenop zit. Dat is onze uitdaging. Daar doen we het voor. **www.vandereems.nl**

grafische groep **van der eems**

Easterein Sibadawei 20 **Heerenveen** Komeet 4 **Bolsward** De Marne 108b **Sneek** Smidsstraat 5

HANZEDRUK

Organisatie: *Vogelwacht Bolsward e.o, opgericht 28 februari 1947, aangesloten bij de BFVW. Aantal leden 388 en rond de 30 jeugdleden.*

Bestuur:

Voorzitter Vacant: J.D. Kienstra, Nanne Reijnstraat 27, 8701 CG Bolsward. Tel:06-50623445 e-mail: jos.kienstra@ziggo.nl

Secretaris Vacant, waarneming: G. Hofstra, Fûgelleane 36, 8702 CD Bolsward.Tel:0515-579471 e-mail: bolsward@bfvw.nl

Penningmeester: G. Hofstra, Fûgelleane 36, 8702 CD Bolsward. Tel:0515-579471 e-mail: bolsward@bfvw.nl

Nazorg coördinator administratief: J. K. van Lingen, Singel 8, 8765 LL Tjerkwerd. Tel:0515-579097 e-mail: bettyjaap@ziggo.nl

Nazorg coördinator veldwerk: Ph. de Vries, De Ljip 12, 8702 CG Bolsward.Tel:0515-576129 e-mail; vogelwachtnazorg@gmail.com

Jeugdcoördinator: D.H. Kuperus, Wibrandusstraat 1, 8701 AC Bolsward. Tel:0515-577441 e-mail: kujo71@hetnet.nl

Assistent Jeugd coördinator: P. Hofstra, Tjaerddyk 2, 8771 KE, Nijland. e-mail: p.hof@12move.nl

Leden- en donateurs administratie: G. Hofstra, Fûgelleane 36, 8702 CD Bolsward. Tel:0515-579471 e-mail: bolsward@bfvw.nl

Redactie Jaarverslag:

Ph. de Vries, De Ljip 12, 8702 CG Bolsward.
Tel:0515-576129 e-mail: vogelwachtnazorg@gmail.com
R. de Lange, Groot Kerkhof 9, 8701 HG Bolsward
Tel:06-11195698 e-mail: r.de.l@home.nl

Advertentiewerving: J. Ykema, de Wilster 1, 8702 CH Bolsward. Tel:0515-575951 e-mail: jp.ykema@gmail.com

Vliegende brigade:

W. Terra: Tel:0515-575428 Mobiel: Tel:06-29230697

Bankrelatie Vogelwacht Bolsward e.o.: Rabobank Bolsward rek. nr.: 3087.07.311

Website: www.vogelwachtbolsward.nl
Webmaster:

R. de Lange, Groot Kerkhof 9, 8701 HG Bolsward Tel:06-11195698
e-mail: r.de.l@home.nl

Van de Redactie, van het Bestuur.

Voor u ligt de nieuwe jaargids van 2012. Als redactie vinden wij dat we er ook dit jaar weer in geslaagd zijn om u een mooie en overzichtelijke gids met veel adverteerders te bieden. Vele mooie kleurenfoto's over de natuur completeren deze gids. De omslag heeft dezelfde opzet gehouden, namelijk de voorpagina van onze website.
Het is u waarschijnlijk al opgevallen dat er iets is veranderd. Dat klopt. U hebt de jaargids eerder in uw bezit en bijgevoegd is de agenda met uitnodiging voor de jaarvergadering. De reden voor de vervroegde uitgave van de jaargids met de bijlagen is dat het voor ons als redactie en bestuur efficiënter werkt. In één keer alles klaarmaken en rondbrengen. Tevens vindt u een brief met een vacature stelling voor de bestuursfuncties van voorzitter en secretaris. Het bestuur wil met nadruk onder uw aandacht brengen dat we als vereniging in deze vacatures moeten voorzien. Al jaren zitten we zonder secretaris en onze voorzitter Jos Kienstra is al ruim 12 jaar in functie en wil graag de bestuurshamer overdragen. Het moet toch mogelijk zijn om met zoveel leden in deze vacatures te voorzien.
De redactie van de gids bestaat uit Rutger de Lange en Philip de Vries maar achter de schermen zet een heel team zich in om gegevens aan te leveren, adverteerders te werven en het bezorgen van de gidsen bij u thuis:
Joop Ykema: werving van adverteerders en innen van de advertentiegelden.
Gosse Hofstra: verzorgen van de nestkastgegevens en aanschrijven van enige werkgroepen.
Eelco Brandenburg: aanleveren zwaluwgegevens en wetenswaardigheden.
Werkgroepen: Nazorg, Nestkasten, Wintervoedering, Kerkuilen en jeugd.
Eelco de Lange: Stukje over een weidevogel en "de Vogelman".
Gerke Visser: voor het leveren van de prachtige foto van de visarend op de voorpagina.
Watze Terra: Bezorgen en coördineren jaargidsen.
Zonder de inzet van deze mensen en werkgroepen is het maken van een jaargids onmogelijk.
De redactie en het bestuur vragen tevens uw aandacht voor het aanleveren van foto's, natuurwaarnemingen en stukjes voor de website. Onze webmaster, Rutger de Lange, verricht bijzonder goed werk en zelfs de jaargids verschijnt voor het derde jaar digitaal op onze site.

Wilt u bij verhuizing uw adreswijziging doorgeven aan onze penningmeester Gosse Hofstra. Stuur uw wijziging naar het onderstaande adres:

G. Hofstra, Fûgelleane 36, 8702 CD, Bolsward. Tel:0515-579471
e-mail: bolsward@bfvw.nl

Beste veehouders en loonwerkers.

Als u in het broedseizoen van plan bent werkzaamheden op uw landerijen te verrichten, dan wel vee los wilt laten in een perceel waar weidevogels broeden, bel dan tijdig met de vliegende brigade waarvan W. Terra de coördinator is.
Met name graag extra uw aandacht en tijdig inschakelen van de vliegende brigade daar waar het werkzaamheden op maispercelen betreft.

Tot de leden van de vliegende brigade behoren de volgende nazorgers:

W. Terra	1e coördinator	Tel:06-29230697
		Tel:0515-575428
H. van Abbema		Tel:0517-531995
Th. De Boer	2e coördinator	Tel:0515-574370
W. Louwsma		Tel:0515-575151
W. Palstra		Tel:06-28050635

W. van der Veen oud voorzitter van de Vogelwacht Bolsward e.o. vraagt, i.v.m. afnemende gezondheid, om niet meer gebeld te worden over zaken betreffende de Vogelwacht.

Van de voorzitter.

Beste natuurvrienden,

2012 was een jaar waarin de leg van de kieviten maar niet goed op gang wilde komen. Er waren weinig kieviten in het veld. Het eerste ei werd gevonden door Oosterman op 10 maart 2012. Hij ontving daarvoor de sulveren Ljip.
Omdat het zo rustig was en bleef in het veld hebben wij als Vogelwacht Bolsward een mail aan de BFVW gestuurd, waarin we ons afvroegen of het dit jaar wel verstandig zou zijn het quotum aan kievietseieren vol te zoeken.
Kennelijk was de BFVW het daarmee eens, want op donderdag 22 maart kwamen ze met een persbericht dat het quotum juridisch bepaald was en niet een doel om dit vol te zoeken. Besloten werd om maandag 26 maart definitief met de nazorg te beginnen.
Het quotum van 5939 eieren werd op zondag 25 maart toch nog vol gezocht. De zoektijd duurde dit jaar 15 dagen.
Binnen ons wachtgebied werden de eerste kievitseieren gevonden door Arno Eisma en Michel Nieuwmarkt. Ze vonden een nestje met drie eieren op woensdag 14 maart 2012 omstreeks 09:30 uur op een stuk land onder Burgwerd.
Het eerste ei van de jeugd werd dit jaar gevonden werd gevonden door Willem van Abbema.
Hij vond dit ei op zaterdag 17 mei omstreeks 08:37 uur.
Vorig jaar schreef ik dat ik in het voorjaar van 2000 de voorzittershamer van de heer Wieger van der Veen over had genomen. We hebben er als

bestuur veel aan gedaan om de vrije vacatures binnen onze wacht, het voorzitterschap en het secretariaat, bemand te krijgen. Alle bestuursleden hebben personen van onze wacht benaderd voor een functie in het bestuur, echter tot op heden zonder het gewenste resultaat. Bij deze alsnog een oproep om hierover na te denken en een functie binnen het bestuur op u te nemen.
De jeugd heeft de toekomst, daarvan zijn we allen doordrongen.
Onze wacht heeft een jeugdvogelwacht met 34 leden.
Naast de vaste kerstactiviteit, waarin de jeugd massaal vetbollen maakt pinda's rijgt aan een touw, werden er voor hun diverse activiteiten georganiseerd.
De jeugd heeft bij Bloemkamp zelf een aantal vogelhokjes hangen, waarvan ze zelf de resultaten bijhouden en er voor zorgen dat deze vogelhokjes schoon worden gemaakt.
Ook werd dit jaar het 10 jarig jubileum van de Friese Jeugdvogelwacht gevierd, waar meer dan 300 kinderen op af zijn gekomen.
Tijdens een rayonvergadering kregen we van een bestuurslid van de BFVW te horen dat op 15 juli 2013 de jeugd - vogelwachtdag in Kollum wordt gehouden.
Verder is het zo dat op de website van de BFVW (www.friesevogelwachten.nl) diverse jeugdactiviteiten staan vermeld, waar wij als wacht Bolsward weer ons voordeel mee kunnen doen.
Op 2 februari 2013 wordt er te Eernewoude informatie gegeven over jeugdactiviteiten.

Misschien leuk om even te vertellen is dat Dirk Kuperus en ondergetekende op 22 mei 2012 werden gebeld door boer Duiven onder Hartwerd.
Duiven vroeg me of we nazorg wilden verrichten in de landerijen rondom zijn bedrijf, dit omdat het loonbedrijf de dag daarop ging maaien. Het betrof drie percelen land in totaal ongeveer 8 hectare welke waren gelegen om zijn bedrijf.
Omdat de leden van de vliegende brigade om uiteenlopende redenen geen nazorg konden verrichten, hebben wij dat gedaan.
Het was een lust om daar door de landerijen te lopen en de alarmerende grutto's, tureluurs en scholeksters boven je te horen en te zien vliegen. Duiven vertelde dat de kieviten al uit waren. We troffen dus geen kieviten en kievitkuikens aan.

We vonden geen nesten maar wel diverse jonge grutto's, welke we verplaatsten naar een ander stuk land. We zagen dat ze even snel weer terug kwamen op hun stuk land. De grutto's liepen ons in dit weiland bijna over de schoenen. Omdat het gras zo lang was en vanwege het feit dat we een tweetal jonge grutto's hadden gevonden, gingen we er vanuit dat alle grutto's op dat stuk land uit het ei waren. De conclusie was dat we nooit alle jongen die avond zouden vinden. Hierop zijn we met de heer Duiven in gesprek gegaan en onder het genot van een pilsje, besloot de heer Duiven het land waarop de vele alarmerende vogels aanwezig waren, niet de volgende dag maar later te maaien. Daar doe je het dan met elkaar voor.

We zijn van plan in februari 2013, een ledenwerfactie te houden in het nieuwbouwplan Hartwerdervaart. We gaan de nieuwe bewoners van dit plan een brief sturen met een jaarverslag van onze wacht, zodat die mensen de activiteiten kunnen lezen, waarmee wij ons als vogelwacht Bolsward bezig houden. De doelstelling van onze wacht is de bescherming en verbetering van de kwaliteit van de natuur. We willen die bewoners en hun kinderen meer bij de natuur en de beleving van de natuur betrekken.
Hierna bezoeken we deze personen nogmaals en vragen hun lid dan wel donateur van onze wacht te willen worden.

Voorafgaand aan onze ledenwerfactie is er in januari weer onze jaarlijks koekactie.
Elke koek is / was voorzien van een flyer met de vraag lid te worden van een vogelwacht.

Tot slot wens ik u, en iedereen die u lief is een goede gezondheid toe, en spreek de wens uit dat iedereen, jong en oud, oog voor de natuur mag blijven houden.
Ik wens een ieder van onze wacht veel plezier toe met het bezig zijn in en voor de natuur..

Jos Kienstra.

Kienstra Bolsward
Steenhandel en Bestratingsbedrijf
Tel: 06 - 50 62 34 45 E-mail: info@kienstrabestrating.nl
Internet: Http://www.kienstrabestrating.nl

Afscheid van bestuurslid Eelco de Lange.

Ongeveer 10 jaar heeft Eelco in ons bestuur de functie van Nazorg coördinator administratief vervuld.
In die 10 jaar heeft hij alle ontwikkelingen meegemaakt rondom de beperkingen van het kievitseieren rapen en de achteruitgang van onze weidevogelstand. Met name dit laatste gaat hem zeer aan het hart.

De ontwikkelingen van het met de hand schrijven van de eierzoek- / nazorgpas naar het digitaal kunnen uitprinten. Het invoeren van het kievitregistratiesysteem. Mobiel aanmelden van een gevonden eitje met de daarbij behorende papieren en digitale rompslomp. Nazorgers scholen en bijpraten hoe men om moest gaan met dit nieuwe systeem waarin ieder zijn eigen gevonden nesten in de nazorgperiode moest vastleggen. Voor vele oudere wachters een moeilijke of onmogelijke opgaaf. Ook de irritatie rondom de slechte invoering en mankementen van het registratiesysteem gaven hem soms het idee dat hij ongewild een veredelde administratieve kracht werd.
In het vroege voorjaar verzuchtte hij soms: " 'k hew er een baan bij". Elk jaar weer dezelfde mensen die hun nazorgpapieren en pas niet ophaalden wat soms leidde tot royement. Geen leuke taken.

Maar naast deze klaagzang was Eelco een man met warm hart voor de natuur en met name de weidevogel. Een 'betûft' eierzoeker die elk voorjaar weer geniet van alles wat groeit en bloeit. Maar nog meer een man die kan genieten van de nazorgperiode. Met een klein ploegje hebben we heel wat avondjes in ons nazorggebied rondgedwaald. De laatste jaren kwam zoon Rutger erbij welke nu de website en de jaargids onder zijn hoede heeft. Van vader op zoon.
Naast zijn functie binnen het bestuur was Eelco ook altijd de man die de leden en donateur administratie bijhield en verzorgde. Stickers en adressenbestanden waren altijd keurig voorelkaar. De functie van Eelco is overgenomen door Jaap van Lingen (zie jaargids en website).
We wensen Jaap veel succes.
Namens het bestuur bedanken we Eelco voor zijn jarenlange inzet en persoonlijk verheug ik me alweer op onze avonden in de nazorgperiode. Het ga je goed, samen met Tjitske en kinderen.

Philip de Vries.

Resultaten nestkasten 2012.

Soort nestkast	**Aantal**	**Binnen bebouwde kom**	**Buiten bebouwde kom**
Klein (voor mezen vlieggat 27 t/m 34 mm)	100	90	10
Normaal (voor spreeuwen en spechten vlieggat ca. 45 mm)			
Groot (voor duiven ca. 90 mm, kauwen, uilen, valken)	4		4
Selectieve/ Half open (voor boomkruiper, vliegenvanger, kwikstaart etc.)			
Eendenkorven			
Totaal:	104	90	14

Broedresultaten in nestkasten

Soort vogel	**Totaal Broedgevallen**	**Waarvan succesvol**
Koolmees	27	25
Pimpelmees	32	28
Ringmus	10	10
Spreeuw		
Bonte vliegenvanger		
Huismus		
Torenvalk		
Holenduif	2	2
Kauw		
Gekraagde Roodstaart		
Grauwe Vliegenvanger		
Boomklever	1	1
Wilde eend		
Huiszwaluw		
Gierzwaluw		
Boerenzwaluw		
Totaal	72	66

Gosse Hofstra.

Werkgroep Nazorg.

Betreft 94 nazorgers op 73 rayons bij 116 boeren. Totaal rond de 4450 hectare nazorggebied. Hiervan valt een deel onder de beheerregeling van de ANV "De Greidhoeke" waarvoor onze nazorgers de gegevens leveren.
Negen rayons vallen onder de Vliegende brigade, hier zitten vrijwel geen vogels.
Het afgelopen jaar is het een ieder opgevallen dat het aantal kieviten dramatisch is gedaald. Laat kwamen de vogels op de broedplaatsen en ook niet allemaal in korte tijd maar over een langere periode. Wat nog meer opvallend was is de concentratie van groepen kieviten op enkele (geschikte) percelen terwijl rondom geen vogel te bekennen was. Op ons eigen rayon zaten alle vogels op twee grote percelen maïsland, samen rond de 10 van de 55 hectare. Op onze bestuursvergadering van november bleek uit de nazorggegevens dat het aantal kieviten inderdaad dramatisch daalt. We gaan dan ook kritische vragen stellen op de rayonvergadering van de BFVW.
Ook bleek dat het lang duurde voor het quotum vol was. Misschien was het beter geweest dat onze BFVW, gezien de slechte kievitstand, een gebaar had gemaakt om de raaptijd in te korten. Zo had men zich kunnen profileren als een club die hart voor de vogels heeft. Het is nog maar de vraag of het verstandig is om in 2013 nog kievitseieren te rapen.
Het blijkt dat de vogels gaan groeperen op voor hen geschikte plekken, dus worden ze nog kwetsbaarder voor veranderingen in hun biotoop. (bv een boer verandert een perceel maïsland in intensief beheert grasland). Wat bij de grutto al jaren aan gang is verplaatst zich nu ook naar de kievit. Groepsvorming betekent betere kansen voor vliegvlugge kuikens en het weren van predators maar wel kwetsbaarder voor biotoopverstoring. Dus inzetten van beheerregelingen op geschikte percelen, het liefst grote aaneengesloten gebieden. Gebieden waarin meerdere boeren samenwerken, blijkt de enige kans om de achteruitgang van onze mooie weidevogels af te remmen of het tij te doen keren.
In de Leeuwarder Courant van september 2012 stond een artikel over de kosten voor het vliegvlug worden van een gruttokuiken in beheerregeling: ruim 2000 euro! In deze tijd van bezuinigingen zal het steeds moeilijker worden om hier geld voor te vinden. Het is ook erg vreemd dat er geld verdiend moet worden aan weidevogels, men noemt dat compensatie voor gederfde kosten. Of is het zo dat wij allen ver boven onze stand leven en produceren, dat we allen een stap terug moeten doen. Wat 40 jaar geleden normaal was is nu niet meer normaal. We produceren zoveel en bedrijven zulke intensieve landbouw en veeteelt dat onze weidevogels daardoor ten onder gaan.
Zoals ik vorig jaar schreef om alleen op die plekken nazorgers in te zetten waar nog resultaat te behalen valt lijkt de praktijk dit al te achterhalen. Van bovengenoemde 4400 hectare blijkt dat in vele rayons geen vogel meer te bekennen is. We hebben dan ook afgelopen jaar 450 hectare naar de vliegende brigade overgedaan en betreffende boeren hebben hier bericht over ontvangen. De brief aan alle nazorgers (nazorgvergadering) met de

vragen over hun rayon, aantal vogels enz. is hier mede aanleiding voor geweest.
De verwachtingen van onze provincie, om in 2020 16.7 gruttopaar per 100 hectare te willen verwezenlijken, lijkt onhaalbaar en onbetaalbaar. Alle onderzoekers zijn het er nu over eens, er is maar één manier om de vogelstand te verbeteren: Massaal inzetten op grote geselecteerde geschikte aaneengesloten gebieden met geld en min of meer dwang van de flora en fauna wet.
Veel geld gaat naar ANV's voor beheerregelingen. Het effect hiervan is goed voor de boer en de ANV maar zelden voor de weidevogels. Dit moet anders en beter. Geld daar inzetten waar resultaat te verwachten is! Met onze deelname aan de beheerregeling van de ANV 'de Greidhoeke' zijn we langzaam op de goede weg. De resultaten van 2011, 2012 lijken iets de goede kant op te gaan. Het past ook in de strategie om straks daar alleen nog geld in te zetten waar daadwerkelijk effect voor de vogels te verwachten is. Men noemt dit de kerngebieden. Een van die gebieden kan in de toekomst in ons wachtgebied vallen.

Enkele opmerkingen van wachters:

Rayon 19 van A. Harsta en Sj. Harsta: weinig vogels, laat aan de leg, weinig positiefs over de nazorg te melden

Rayon 8: S. Witteveen heeft geen computer, volgend seizoen moet een andere volgelwachter binnen onze wacht de gegevens registreren

Rayon 43: A. Nagel Geen vogels in dit rayon.

Rayon 48: J. de Vries Geen vogels in dit gebied. Grootste oorzaak roekenkolonie bij de snelweg van Nijland +/- 185 broedparen

Rayon 17a: J. de Vries Predatie groot door buizerd en roeken. Na laatste rondgang was er alleen nog een scholekster die alarm sloeg, rest van de jongen zijn gesneuveld door de roeken afkomstig van de kolonie uit de stad Bolsward.

Rayon 33: P. van der Meer Vanwege de aanwezigheid van een nest van een buizerd was er na enige tijd geen weidevogel meer te bekennen. Vogels weg, eieren weg.

Rayon 69: Rintje en Jan Willem Postma. Geen weidevogels in dit gebied. Dit rayon willen zij niet meer.

Rayon 53: Rintje en Jan Willem Postma. Geen weidevogels in dit gebied. Dit rayon willen zij niet meer.

Rayon 1: Rintje en Jan Willem Postma. Geen weidevogels in dit gebied. Dit rayon willen zij niet meer.

Philip de Vries. Nazorg coördinator Veldwerk.

HET BOEKHUIS
boek en kantoorboekhandel
Appelmarkt 6
8701 KH Bolsward
Tel. (0515) 57 77 17
Noard 17
8711 AA Workum
Tel. (0515) 54 13 14
www.hetboekhuis.nl

HANZE ZONWERING BV
Specialisten in:
Buitenzonwering • raamdecoratie
• rolluiken • garagedeuren
• veranda • overkapping
• shutters • reparatie/onderhoud
Raam decoratie
20% korting
op maatwerk
Vraag naar de voorwaarden
Zaterdag open van: 13.30 -16.30 uur.
Sint Jansstraat 10, 8701 KZ Bolsward, Tel. 0515-575122
Kijk op de site voor actieprijzen:
www.hanzezonwering.nl

De Vogelman.

Al twee en zestig jaar was de ondernemende jurist Jacob Roggeveen (1659-1729) toen hij in 1771 als ontdekkingsreiziger koers zette naar een volledig onbekend gebied, het midden van de Stille Oceaan.
Hij vond de Paumota Archipel en de Samoa Eilanden, maar zijn meest belangwekkende ontdekking deed hij met Pasen 1722.
Op 27 graden zuiderbreedte en 109 graden westerlengte bereikte hij een bewoond complex van dode vulkanen *Rapa Nui* en doopte het om tot Paaseiland.

Paaseiland

De Hollander keek zijn ogen uit. De van Polynesië afkomstige bevolking had een vruchtbaarheidscultus, die zich onder meer uitte in metershoge stenen beelden op reusachtige aan altaren herinnerende muren. Een van de opmerkelijkste onderdelen van de cultus op het Paaseiland was de aanstelling, elk jaar opnieuw, van het opperhoofd, de Tangata Manu. De Tangata Manu leefde een jaarlang geïsoleerd met de hoogste macht en het hoogste aanzien.
Deze Tangata Manu ***De Vogelman*** werd niet gekozen.
Het was de krijger die het eerste ei (symbool van de vruchtbaarheid)
vond, van de Bonte Stern.
Het vinden van het eerste ei gaf de Tangata Manu van dat jaar een goddelijke status en alle macht. De inwijdingsceremonie van de nieuwe *Vogelman* ging met uitbundige feesten en mensenoffers gepaard. Dit alles vanwege een eerste ei.

Op 10.000 km afstand van het Isle de Pacua liggen de Friese weidegebieden. Ook hier wordt jaarlijks fanatiek gezocht naar een vogelei, het eerste legsel van de Vanellus vanellus, de Kievit.
Ook in de Friese cultuur is het eerste ei een lentesymbool.
De vondst van het eerste ei betekent een ware sensatie in de provincie. De Friese eierzoekers zijn de grote vogel en natuurliefhebbers, die de vogelstand in de provincie niet alleen intensief bestuderen door observatie, maar ook beschermen door nazorg van weide- en watervogels.
Elk jaar zijn er duizenden Friezen bezig met niet alleen de kennis van de Vanellus vanellus, maar ook met de fascinatie die bij het eierzoeken hoort.
Een geboeidheid die al eeuwen wordt waargenomen op beide halfronden.

Gezicht vanaf Orongo op Moto Nui met Vogelman-petrogliefen op de voorgrond.

Eelco de Lange.

KOOPT BIJ ONZE ADVERTEERDERS.

Zij hebben mede mogelijk gemaakt dat wij dit jaarverslag uit konden geven.

Jeugvogelwacht 2012.

De afsluiting van 2011 was geweldig, wederom een enorme opkomst bij de kerstactiviteit.
Lekker knoeien en kliederen met vet, zaad, pinda's en touw. Ook zijn er kleine vogelhokjes samengesteld. Gecombineerd met poffertjes en warme chocolademelk is deze dag altijd een doorslaand succes.
De eerstvolgende activiteit was in Bloemkamp, hier hebben we geknutseld met de herensociëteit.
Dit is een bijeenkomst van mannen die worden verpleegd in Bloemkamp. Van te voren werd er door de begeleiding gezegd dat misschien niet alle heren mee zouden doen, maar niets was minder waar. De heren werden professioneel begeleid door de jongeren van de Jeugdvogelwacht en iedereen deed mee!! Er werd een knutselwerk gemaakt, de foto is in dit jaaroverzicht terug te vinden. De kunstwerken zijn enige tijd tentoongesteld in Bloemkamp. Tevens hebben we een film over de vogelwacht getoond. Een enorm succes wat zeker voor herhaling vatbaar is.
Het nazorg plegen in de weilanden rondom Bolsward is niet doorgegaan i.v.m. te weinig belangstelling. Dit vinden we erg jammer, omdat nazorg een belangrijk onderdeel is van de "volwassenen" vogelwacht. Natuurlijk is de jeugdvogelwacht een extra activiteit naast de normale bezigheden zoals voetbal, korfbal en andere sporten die ook op zaterdag plaatsvinden. Hier hebben we uiteraard alle begrip voor.
De volgende dag was een bijeenkomst in Ureterp van alle friese Jeugdvogelwachten, dit is werkelijk een schitterend gezicht, meer dan 300 jonge vogelwachters bij elkaar. De organisatie had een gevarieerde dagindeling verzorgd. Na het welkomstwoord van de voorzitter en de gedeputeerde Johannes Kramer hebben we de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Lezing over kerkuilen
- Vogelhokjes pimpen
- Lezing politie over het jagen
- Braakballen pluizen
- Egelrace
- Rupsen speurtocht
- Informatie over het ringen van vogels
- Rondleiding door de Fûgelpits door enkele vrijwilligers

Het bekijken van de nestresultaten in de vogelhokjes in de tuin van Bloemkamp is niet doorgegaan ivm te weinig belangstelling.
In juli zijn we weer met de werkgroep kerkuilen mee geweest met het ringen van kerkuilen.
We zijn bij de famile Heeres tussen Exmorra en Allingawier geweest, hier zijn we enthousiast ontvangen.
De kinderen die mee zijn geweest vonden het een hele ervaring om jonge kerkuilen te zien, en zelfs vast te mogen houden. Ook TVBolsward was aanwezig en heeft een korte film gemaakt over deze avond, deze is terug te vinden op de site.

Het reinigen van vogelhokjes is komen te vervallen i.v.m. te weinig belangstelling.
Van de provincie Fryslân hebben we nog een dag vrije toegang ontvangen voor het Frysk Natuurmuseum i.v.m. het 10 jarig jubileum van de Friese Jeugdvogelwachtdag dit zullen we in 2013 plannen.

Voor volgend jaar zullen we ons moeten beraden over de verdere opzet van de Jeugdvogelwacht, het aantal leden is stabiel maar de opkomst niet altijd toereikend. Toch kijken we terug op een goed jaar. Zijn er mensen die leuke ideeën voor ons hebben dan horen we dit graag!!

Dirk Kuperus en Pieter Hofstra.

Werkgroep Kerkuilen.

De broedresultaten kerkuilen 2012. Dit seizoen was het anders dan de vorige 20 jaar.
Durk Bakker moest geopereerd worden aan zijn knie, dus kon hij niet mee om de nesten te controleren. Ik moest een vervanger vragen om ons te helpen, dat werd Ewout, ook lid van de werkgroep.
We zijn diverse avonden en 2 zaterdagen op pad geweest om de 65 nesten te controleren. We waren niet ontevreden over het resultaat. Van 65 nesten waren er 23 bezet en werd er gebroed. We hadden ook een tweetal broedsels van de steenuil in ons gebied, welke 1 broedsel opleverde en 2 jongen vlogen uit.

Bij de controle kwamen we 2 andere uilen tegen die geringd bleken te zijn. Ze waren 5 en 13 jaar oud wat aangeeft dat kerkuilen toch wel oud kunnen worden. Een mooi gegeven. Ook zijn we met de jeugdvogelwacht weer kerkuilen gaan ringen. Dirk Kuperus had 4 jeugdleden uitgenodigd om dit mee te maken. Bij boer Heeres in Exmorra konden ze meemaken hoe 4 jonge kerkuilen worden geringd. Fam. Heeres nog bedankt voor deze mooie avond.

Wij willen Ewout nog bedanken voor zijn inzet voor de werkgroep en wensen Durk beterschap toe en dat hij er volgend jaar weer bij mag zijn.
Misschien hier meer over van de jeugdvogelwacht.

Uilskuikens uit het ei.

Groetjes Jappie, Durk en Ewout.

De Watersnip.

De watersnip is een vogel uit de familie van strandlopers en snippen
De watersnip komt voor in de gematigde gebieden van bijna alle werelddelen, behalve Australië.

Deze 23 tot 28 cm lange snipachtige leeft aan wateroevers van meren, beken en rivieren. Zijn snavel is zeer lang in verhouding met zijn kop. Hij heeft veel gelijke kenmerken gemeen met zijn Nederlandse zustersoorten de houtsnip de poelsnip en het bokje. Hij is de middelste in grootte. Hij is vooral te herkennen aan zijn lange snavel en de smalle gele strepen op de rug. Het bokje heeft deze strepen ook maar breder en daarom meer contrasterend met de andere veren.

Voedsel en gedrag

De watersnip zoekt vooral zijn voedsel in ondiep water en modderige poelen. Hij loopt langzaam het water op en neer met zijn snavel heen en weer wiegend op zoek naar wormen en andere grondinsecten. In het voorjaar vertoont de watersnip een herkenbare baltsvlucht. Hij laat zich geleidelijk omlaag vallen vanuit de lucht met wijd verspreide staartveren. Hierbij klinkt een eigenaardig geluid dat veroorzaakt wordt door het flapperen van de staartveren en dat lijkt op het blaten van een geit. Van daar de volksnaam *hemelgeit*. Met deze acties imponeert hij de vrouwtjes en zijn mannelijke tegenstanders in de buurt. Het nest van de watersnip bestaat uit een diep kuiltje gevuld met grashalmen en losse bladeren. Bij gevaar vertrouwt hij op zijn schutkleuren en vliegt pas op het allerlaatste moment op. Tijdens deze vlucht vliegt hij zigzaggend weg en wint hij snel hoogte.

Voorkomen en status in Nederland

In Nederland zijn watersnippen het gehele jaar aan te treffen. De vogel is schaars als broedvogel van natte weilanden. Tussen 1989 en 1991 werd het aantal broedvogels geschat op hoogstens 3100 paar. Tussen 1990 en 2007 is de achteruitgang ongeveer 2% per jaar (let wel: dit betekent over de hele periode een achteruitgang met bijna 30%). Deze achteruitgang is weer versneld tussen 2003 en 2007, waarschijnlijk door steeds toenemende

verdroging en ontwatering van het agrarische landschap. De vogel wordt internationaal (nog) niet als bedreigde diersoort gezien. De Nederlandse situatie is echter veel minder rooskleurig, daarom staat de watersnip als *bedreigde* vogelsoort op de Nederlandse rode lijst. De soort staat op de lijst als *Ernstig bedreigd*.
Veel algemener is de watersnip als trekvogel.

Zowel op de voorjaarstrek (mei/april) als op de najaarstrek (september tot december) worden aanzienlijke aantallen watersnippen waargenomen. Gedurende natte, zachte winters zijn er ook overwinteraars.

Op een biljet van honderd gulden in Nederland voor de invoering van de euro stond op de voorzijde een watersnip afgebeeld, en op de achterkant een poelsnip.

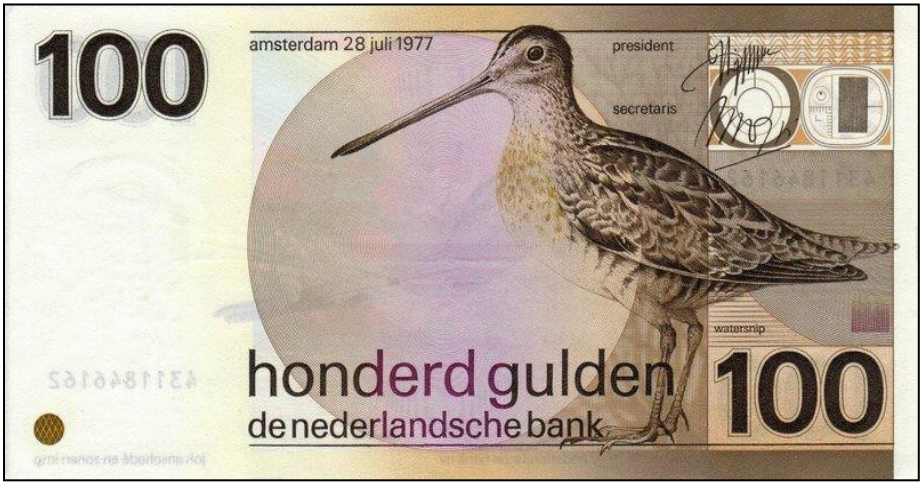

Eelco de Lange.

Huiszwaluweninventarisaties in het wachtgebied van de Vogelwacht Bolsward e.o.

Telling zwaluwen door dhr E. Brandenburg.

Huiszwaluw.

Boerenzwaluw.

Ook dit afgelopen jaar zijn we de heer Brandenburg weer zeer erkentelijk voor het vele werk wat hij verricht voor onze wacht. Als u de route ziet die hij aflegt (meestal per fiets)begrijpt u hoeveel uren werk hij hierin steekt.
Makkum, Piaam/Idsegahuizum, Exmorra, Bolsward, Tjerkwerd, Wolsum, Nijland, Folsgare, Gaast, Ferwoude, Dedgum, Parrega, Blauwhuis, Abbega, Oosthem, Oudega-W, Brandeburen (het Heidenschap) en Schettens.
Heel leuk om te lezen zijn alle waarnemingen en bijzonderheden van deze echte vogelman! Hieronder volgt het verslag van Brandenburg. Verder houdt hij dit al vanaf 1989 bij. Wilt u dit nalezen check dan onze website.

Bijgaand de resultaten van mijn **Huiszwaluweninventarisaties**
in het wachtgebied van de Vogelwacht Bolsward e.o.

De resultaten in het wachtgebied Bolsward e.o. laten jammer genoeg
een grote daling ten opzichte van 2011 zien :
Ik kwam op slechts 157 bewoonde nesten uit (was 195) dus een verlies van 19,5%, dus erg fors, bijna een vijfde deel!

In totaal heb ik in de regio *maar* **441** bewoonde nesten geteld, een **rampjaar** want, maar liefst 100 nesten minder dan in 2011, dit betekent een verlies van 17,7%!
Ik heb dit nog niet eerder meegemaakt en ik tel al sinds 1989!
En in *elk* dorp waren de verliezen groot.

Hoogstwaarschijnlijk zijn er in de afgelopen jaren veel te weinig jongen geboren, er was b.v. zeker een slechte reproductie in het extreem droge voorjaar van 2011.
Verder is de overlevingskans van een volwassen zwaluw nog geen 50% én die van de

jongen maar 20%! En in de Sahel is in de afgelopen winter wel een kwart minder neerslag gevallen. Daarentegen betekent meer regen ook meer voedsel en dus een betere overleving.
Daarnaast valt het op dat er steeds minder 2e legsels zijn (dit geldt ook voor de Boerenzwaluw). Oorzaak hiervan is o.a. de geringere beschikbaarheid van voedsel (insecten) in vergelijking met vroeger. Ook beginnen bij slechte weersomstandigheden in juni, minder Huiszwaluwen aan een tweede broedsel.
Intolerantie (dus het afsteken van nesten) is zeker ook een oorzaak.
Bijna alle plaatsen weer per **fiets** gedaan!

Bolsward daalde van 72 naar 60.

Tjerkwerd van 58 naar 49; Wolsum van 29 terug naar 21; Exmorra ging van 36 naar 27.
Bijgaand het overzicht van de vier plaatsen, aangevuld met Schettens daar zeven broedparen waarvan 6 aan één huis.

Wat betreft de **Boerenzwaluw** en **Oeverzwaluw**

Ik telde de afgelopen vier jaren op 3 locaties aan de rand van Bolsward respectievelijk: 24, 35, 38 en 33 (2012) broedparen.
Ook veertien digitale nestkaarten voor Sovon gemaakt, teneinde het broed-succes of het ontbreken daarvan te meten. In die gevallen kom je uiteraard een stuk vaker bij de boeren.

Voor de Oeverzwaluwen bij Nijland heb ik de volgende gegevens: In 2009 (oprichting van de wand) 11, in 2010 waren er 29, 2011: 33 en in 2012 waren er 25 broedparen.

Verder enkele leuke of bijzondere waarnemingen.

Zwarte Roodstaart

Drie territoria op het industrieterrein de Marne, ze zitten daar al wat jaren.

Blauwborst

Dit jaar een territorium bij de plasjes aan de Ugolaan, mijn waarnemingen van een zingend mannetje vielen alle binnen de datumgrenzen/criteria van Sovon.

Tenslotte voor de aardigheid enkele ringmeldingen :

Op 7 oktober jl. zaten bij Laad en Zaad **Kleine Rietganzen**, een ervan was op 3-8-2007 geringd op Spitsbergen in de Noordelijke IJszee dat tot Noorwegen behoort. Dit mannetje was toen ouder dan 2e kalenderjaar, afstand liefst 2750 km.
Een wijfje werd op 24-3-2009 geringd in Denemarken, Vest Stadil Fjord, afstand 387 kilometer.

Op 16 februari was er een Poolse **Kokmeeuw** bij de Blauwpoortsbrug te Bolsward:
op 5-1-2007 van een ring voorzien bij Szczezin, afstand 786 km.
Op dezelfde plek op 20 januari een Kokmeeuw uit Letland: op 7-4-2008 geringd bij Riga, leeftijd: geboren in 2006 of eerder, afstand 1256 km.

Ik hoop de wacht wederom van dienst te zijn geweest.

E.W.F. Brandenburg
Turfkade 38
8701 JM Bolsward
Tel. 573452
e-mail: e.brandenburg@hetnet.nl

Wintervoedering (begin 2012).

Zoals elk jaar heeft dhr. Stoelinga met zijn team van medewerkers de wintervoedering onder zijn hoede. Dit jaar was er begin februari een korte maar zeer strenge winter. Voor menige schaatsliefhebber was het een flinke tegenvaller dat de 11stedentocht niet doorging. Door de korte duur is er veel minder voer gestrooid dan vorig jaar maar met name de watervogels hadden het even flink krap.
In het Park vonden tenminste 3 waterhoentjes en 3 eenden de dood en ieder heeft de vele meerkoeten en reigers zien liggen. Op zich is dit geen probleem maar liever zien we de vogels gezond de winter doorkomen.

Stoelinga heeft hulp bij de wintervoedering in Burgwerd van dhr. Wiersma welke voornamelijk voert bij de brug.
Dhr. Zijlstra voert bij de Ruurder Piep tussen Burgwerd en Hartwerd.
Dhr. Meinen voorziet de vogels in Nijland.
In Bolsward is dhr. Stoelinga zelf actief met dhr. Witteveen. Ze hebben 12 zakken voer gestrooid. Ze zijn actief bij Huylckenstein, het Park en in de stad.

Stoelinga heeft nog een eend gered uit de bek van een hond en deze een aantal dagen thuis verzorgd. Tot zijn eigen verbazing heeft deze eend het gered en is weer losgelaten.

Philip de Vries.

Nazorgcijfers per rayon.

Rayon 2

Oppervlakte 64 Hectare

Nazorgers R. Postma, J.W. Postma

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	9	7		14	9
grutto	6	1		1	6
tureluur	4			1	4
scholekster	4	3	geen	2	4
bergeend			nazorg		
wilde eend			gegev	1	
graspieper			aange		
veldleeuwerik			leverd		
witte kwikstaart					
meerkoet				1	
waterhoen					
buizerd					
ekster					
roek					
zwarte kraai					
knobbelzwaan					

Rayon 3

Oppervlakte 35 Hectare

Nazorgers R.O Stoelinga 573822, Fr Kroontje 06422223633

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	9		9	9	9
grutto	11		11	11	11
tureluur	4		4	4	4
scholekster	3		3	3	3
wilde eend			4	6	
slobeend			1		
witte kwikstaart			1	1	
veldleeuwerik	1			2	1
fuut	2			3	2
meerkoet	7			6	7
waterhoen	6			5	6
ekster	2		1	1	2
roek			2		
torenvalk			1	1	
knobbelzwaan				1	
Ransuil	1				1

Sigarenmagazijn P. Landskroon
Ook voor ...
Staatsloten Lotto/Toto

Rayon 4

Oppervlakte 46 Hectare

Nazorgers A. Nagel 572135

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	7	4	10	9	7
grutto			3	2	
tureluur			2	2	
scholekster	9	4	7	7	9
wilde eend			16		
Knobbelzwaan	1				1
witte kwikstaart			2		
meerkoet			11	3	
waterhoen			3		
torenvalk			1	1	
zwarte kraai			1		

Rayon 5

Oppervlakte 73 Hectare

Nazorgers S. de Boer 569672

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	6		8	5	6
grutto	4			1	4
tureluur	1			1	1
scholekster	3		5	1	3
wilde eend			8		
fuut					
meerkoet			7		
waterhoen			3		
buizerd			1		
torenvalk			1		

Rayon 6

Oppervlakte 38 hectare

Nazorgers Th. ten Kate 569411

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	1		2	3	1
grutto	5		4	1	5
tureluur			1		
scholekster			1		

Rayon 7

Oppervlakte 76 Hectare

Nazorgers E. Rosenau 576719, C. Knol , A . Knol 0650897842

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	8	2	6	4	8
grutto	5		3	2	5
tureluur	1		2		1
scholekster	5		4	2	5
wilde eend			12		
kuifeend			4		
witte kwikstaart			3		
meerkoet			5		
waterhoen			2		
buizerd			1		
ekster			2		
zwarte kraai			6		

Rayon 8

Oppervlakte 62 Hectare

Nazorgers S & R .Witteveen 574908 A de Vries 574018

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	1	1	6	5	1
grutto	19	18	18	20	19
tureluur	5	5	7	8	5
scholekster	6	6	6	7	6
bergeend	2		2	3	2
wilde eend	7		8	13	7
kuifeend			3	3	
slobeend	3		1	2	3
watersnip			2		
veldleeuwerik	4		4	4	4
fuut	2			3	2
meerkoet	8		9	8	8
waterhoen	4			4	4
knobbelzwaan	1			1	1
patrijs					
zwarte kraai				1	

Rayon 11

Oppervlakte 66 Hectare

Nazorger W.terra 575428

Soort	nesten		Broedparen		
	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			4	7	geen
tureluur					nazorg
scholekster			5	2	formu
bergeend					lier
wilde eend			4		
kuifeend					
fuut			3		
meerkoet			13		
buizerd			1		
roek			98		
torenvalk					
zwarte kraai			7		

Hans te Wierike

De schoenmaker kan meer dan u denkt
Ook bieden wij sport inlays van het merk MYSOLE: speciale inlegzolen voor alle takken van binnen- buitensport.
En
naaimachine garen van het merk GOLDMAN

Grootzand 11, 8701 JX Bolsward – Tel: 0515-573171

Rayon 12

Oppervlakte 89 Hectare

Nazorgers W Terra 575428

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	3		15	13	3
grutto	3		6	2	3
tureluur	1		5	3	1
scholekster			4	3	
slobeend			2		
wilde eend			6		
gele kwikstaart					
veldleeuwerik			1		
fuut			1		
meerkoet			6		5
waterhoen					
buizerd			2		
zwarte kraai			4		

Rayon 13

Oppervlakte 55 Hectare

Nazorgers B. Scheffer 575220, A. Velting 575186

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	5	5	geen	5	5
grutto	29	26	nazorg	33	29
tureluur	3	3	formu	5	3
scholekster	4	3	lier	3	4
wilde eend	2		in-ge	1	2
kuifeend			leverd		
meerkoet	1				1

Rayon 14

Oppervlakte 88 Hectare

Nazorger J. de Boer 06-11095532

Soort	nesten		Broedparen		
	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			7		
grutto			8		
tureluur			5		
scholekster			3	geen	geen
bergeend			2	nazorg	nazorg
krakeend			1	gege	gege
wilde eend			8	inge-	inge-
slobeend			3	leverd	leverd
veldleeuwerik			2		
fuut			3		
meerkoet			4		
waterhoen			2		

Rayon 15

Oppervlakte 53 Hectare

Nazorgers A.v.d. Wagen 573717

Soort	nesten		Broedparen		
	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	17		24	15	17
grutto	1		3	2	1
tureluur	2		2	2	2
scholekster	13		13	11	13
wilde eend	10		16		10
slobeend			1		
gele kwikstaart					
witte kwikstaart					
meerkoet	8		7		8
fuut	2				2
buizerd					

Rayon 16

Oppervlakte 35 Hectare

Nazorgers P. Nauta 575384

Soort	nesten		Broedparen		
	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			geen		geen
grutto			nazorg	1	nazorg
tureluur			gegev		gegev
scholekster			aange	2	aange
wilde eend			leverd	2	leverd
meerkoet				2	
knobbelzwaan					

Rayon 17

Oppervlakte 55 Hectare

Nazorgers Chr. Noordhuis 577866, W. Palstra 0628050635

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	5		38	13	5
grutto	5		25	5	5
tureluur	2		12		2
scholekster	2		1		2
bergeend			2		
wilde eend	4		11	6	4
kuifeend					
gele kwikstaart			2		
graspieper					
veldleeuwerik			3		
witte kwikstaart			2		
fuut			1	2	
meerkoet	2		6	6	2
waterhoen			2		
buizerd					
kiekendief					
ekster					
roek			4		
zwarte kraai			3		
knobbelzwaan			1		

Verfstunt ! Bolsward
Topkwaliteit voor bodemprijzen
0515-581580 www.verfstunt.nl

Rayon 17A

Oppervlakte 20 hectare

Nazorgers J. de Vries 572401

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	3				3
grutto	5				5
tureluur	4				4
scholekster	2				2
bergeend					
wilde eend	1				1
kuifeend					
slobeend					
zomertaling					
watersnip					
gele kwikstaart					
graspieper					
veldleeuwerik					
witte kwikstaart					
fuut	1				1
meerkoet	2				2
waterhoen					
buizerd					
kiekendief					
ekster					
roek					
torenvalk					
zwarte kraai					

Rayon 18

Oppervlakte 105 Hectare

Nazorgers J.Hibma, S. Hibma, R. Hibma 00517-531379

W. Hibma 0517-397272

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			11		
grutto			5		
tureluur			2		
scholekster			3		
bergeend			1	geen	geen
wilde eend			4	nazorg	nazorg
kuifeend			2	gege	gege
slobeend				inge-	inge-
krakeend				leverd	leverd
gele kwikstaart					
graspieper					
veldleeuwerik					
witte kwikstaart			1		
meerkoet					
waterhoen					
torenvalk			1		
knobbelzwaan					

* Off. Gazelle-dealer
(o.a. sport-racefietsen)

* TOERFIETSEN
* SPORT-RACEFIETSEN
ALLEEN DE BESTE MERKEN

KI.KOOPMANS
TWEEWIELERS
BOLSWARD
TEL. 572717

Rayon 19

Oppervlakte 15 Hectare

Nazorgers A.& Sj . Harstra, 0517-531106

R. Keur

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	5	1	27	15	5
grutto	2		8	5	2
tureluur	2		7		2
scholekster	3		9	6	3
wilde eend					
wintertalling			1		
kuifeend					
slobeend					
fuut					
meerkoet			5		
waterhoen			3		

Rayon 20

Oppervlakte 156 Hectare

Nazorgers J.Douna 0517-531532, G. Douna 0299-431520.

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	13	9	23	23	13
grutto	5	2	9	4	5
tureluur	1	1	5	3	1
scholekster	3		7	5	3
bergeend	1		2	1	1
wilde eend	5		16	4	5
slobeend			2		
zomertalling			1		
veldleeuwerik			3	1	
fuut					
meerkoet	1		3	2	1
waterhoen			1		
ekster			2		
zwarte kraai			6		
knobbelzwaan			2		

Rayon 21

Oppervlakte 51 Hectare

Nazorgers J.Douna 0517-531532, G. Douna 0299-431520.

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit					
grutto					
tureluur				geen	
scholekster	1		3	nazorg	1
wilde eend	1		4	gege	1
kuifeend				inge-	
slobeend				leverd	
fuut			1		
meerkoet	2		3		2
waterhoen			1		
zwarte kraai					
knobbelzwaan			1		

Rayon 23

Oppervlakte 93 Hectare

Nazorgers L. Geritsma 575326, Tj. V.d Meer 571582

J&R Kroese 576827

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	10	7	21	9	10
grutto	12	5	21	27	12
tureluur	1		9	7	1
scholekster	6	4	18	10	6
bergeend	1		2	2	1
wilde eend	3		20	2	3
kuifeend			3		
slobeend	1		2	1	1
veldleeuwerik	1		6	1	1
graspieper			2		
witte kwikstaart			3		
meerkoet	6		10	3	6
buizerd			2		
ekster			3		
roek			3		
zwarte kraai			2		

Rayon 24

Oppervlakte 27 Hectare

Nazorgers C. Knol 575503

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit				geen	
grutto				weide	1
scholekster			1	vogels	
wilde eend			8	in	
kuifeend			2	het	
witte kwikstaart			1	rayon	
meerkoet			5		
waterhoen			2		
buizerd					

Rayon 10 + 25

Oppervlakte 138 Hectare

Nazorgers R. Reinsma & A. Reinsma Douna 0517-531203

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	15	9	28	25	15
grutto	9	1	10	10	9
tureluur	2		6	3	2
scholekster	6	1	11		6
bergeend			3		
slobeend			2		
graspieper			1		

Rayon 26

Oppervlakte 36 Hectare

Nazorgers C. Knol 575503

Soort	nesten		Broedparen		
	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			1		
grutto	2		2	2	2
tureluur			1		
scholekster	2		2	3	2
wilde eend			5		
kuifeend			3		
graspieper			1		
witte kwikstaart			2		
meerkoet			2		

Comfortabel Lopen

*Schoenen
*Podotherapie
*Pedicure

BLEEKER schoenen

MODE IN PASVORM

Jongemastraat 7 (t/o het Stadhuis) Bolsward
Telefoon: 0515 - 572584 www.bleekerschoenen.nl

Rayon 27

Oppervlakte 60 Hectare

Nazorgers E de Lange 576188, Ph de Vries 576129

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	15	13	24	19	15
grutto	5		19	5	5
tureluur	5		11	2	5
scholekster	11	8	11	11	11
bergeend	3		1	1	3
krakeend	1		1	2	1
wilde eend	3	2	3	4	3
kuifeend	1		6	5	1
slobeend	1			1	1
zomertaling			1		
watersnip					
gele kwikstaart				3	
Tapuit				1	
graspieper	2		1		2
witte kwikstaart				3	
fuut					
meerkoet	2		5	2	2
waterhoen	1			1	1
kiekendief	2		1	1	2
torenvalk			1		
buizerd	1		1	1	1
visdief	1			1	1
zwarte kraai	20		24	20	20
Tortelduif	5			6	5
Veldleeuwerik	1				1

Rayon 28

Oppervlakte 77 Hectare

Nazorgers G. Eijer 0517-532316, D. Eijer 06-37195128

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	5	3	9	11	5
grutto	12	8	13	16	12
tureluur	2	2	3	5	2
scholekster	3	2	4	6	3
bergeend			1	3	
wilde eend	2		11	6	2
kuifeend			3	7	
slobeend	1		1	2	1
veldleeuwerik			2	2	
witte kwikstaart			2		
fuut			2	2	
meerkoet	4		9	6	4
waterhoen			3	1	
buizerd			2	2	
kiekendief			1	1	
ekster			1		
torenvalk			1		
zwarte kraai			5	2	
fazant			1	1	
knobbelzwaan			1		

W. van der Veen oud voorzitter van de Vogelwacht Bolsward e.o. vraagt, i.v.m. afnemende gezondheid, om niet meer gebeld te worden over zaken betreffende de Vogelwacht.

Rayon 29

Oppervlakte 200 Hectare

Nazorgers A. Groeneveld 06-13332631 S&P Vellinga

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	8	8	12	6	8
grutto	3	3	2	2	3
tureluur	1	1	2		1
scholekster	5	5	4	2	5
bergeend			1		
slobeend			2		
wilde eend	9		6	5	9
kuifeend					
fuut	4		2	3	4
meerkoet	16		16	13	16
waterhoen	6		4	4	6
buizerd	2			1	2
ekster					
torenvalk	1				1
zwarte kraai					
knobbelzwaan	1		1	1	1

Voor kwaliteit, goede service en professioneel advies

UW HOUTEN VLOER WEER ALS NIEUW

SPECIALIST

IN VLOERRENOVATIE

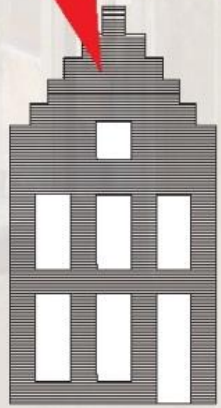

www.thoutenvloertje.nl

Jongemastraat 51 8701 JC Bolsward Tel. 0515 58 04 82 info@thoutenvloertje.nl

Rayon 31

Oppervlakte 112 Hectare

Nazorgers U. v.d Zee 574989, A. Niemarkt 572298

M. Niemarkt 06-10128530

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	9	3	20	14	9
grutto	13	3	10	8	13
tureluur	5		8	2	5
scholekster	2	2	10	6	2
wilde eend			6		
slobeend			4		
knobbelzwaan			1		
gele kwikstaart			1		
veldleeuwerik	3		6		3
witte kwikstaart			2		
fuut	1		5		1
meerkoet	3		10		3
buizerd			4		
kiekendief			3		
ekster			3		
torenvalk			2		
zwarte kraai			10		

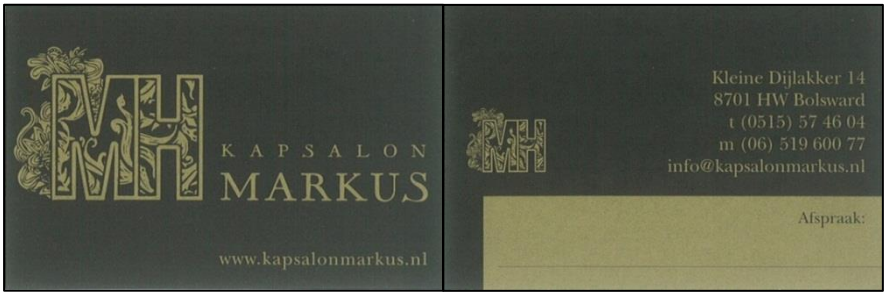

Rayon 33

Oppervlakte 75 Hectare

Nazorgers P. vd Meer 851371, H.W vd Meer 417560

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	7		5	3	7
grutto	1		3	2	1
tureluur				1	
scholekster			2		
wilde eend			1		
meerkoet			1		
torenvalk				1	

Rayon 34

Oppervlakte 135 Hectare

Nazorgers J. Adema & A.L. Adema 569734

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	18		18	1	18
grutto	9		12	1	9
tureluur	6			1	6
scholekster			6	1	
bergeend	4		3	1	4
wilde eend	6		9	1	6
meerkoet	5		5	1	5
waterhoen			2	1	
ekster			2	1	
roek			8	1	
knobbelzwaan			1	1	
2011 waars. niet goed ingevoerd in kievitregistratiesyst					

Rayon 35

Oppervlakte 35 Hectare

Nazorgers T. Bijlsma 576108 H. Dolman 572911

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			3	4	
grutto			3	3	
tureluur			1	2	
scholekster	1		2	2	1
wilde eend			1		
gele kwikstaart			1		
buizerd			1		
roek					

KOOPT BIJ ONZE ADVERTEERDERS.

Zij hebben mede mogelijk gemaakt dat wij dit jaarverslag uit konden geven.

Rayon 36

Oppervlakte 72 Hectare

Nazorgers J. Ykema 575951, L. Okkema 577228

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	2	2	geen	geen	2
grutto	15	8	gegev	gegev	15
tureluur	4	1	aan	aan	4
scholekster	1		ge	ge	1
wilde eend	1		leverd	leverd	1

Het kan weer!
Zilvervloot Sparen

2,4%* variabele rente

10% premie voor 10 jaar sparen

* Variabele rente per 17 september 2012. Rentewijzigingen voorbehouden.

Wij zijn uw bank. RegioBank

Zelfstandig Adviseur

attentiv

Attentiv A Boskma B.V.
Kleine Dijlakker 45
8701 HX Bolsward
T 0515-580402
E boskma.bv@attentiv.nl
I www.solideverzekerd.nl

Wij zijn de bank bij u in de buurt. Met persoonlijk advies en producten zonder poespas.

Rayon 37

Oppervlakte 42 Hectare

Nazorgers M .Lemstra 576350

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	1		1	1	1
grutto	2		2	1	2
tureluur					
scholekster	6		11	7	6
wilde eend					
zomertaling			3		
meerkoet			1		

Rayon 38

Oppervlakte 65 Hectare

Nazorgers K. Ypma 575599 & Kl. Ypma-Hylkema 574040

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			4	6	geen
grutto					gegev
tureluur					aan
scholekster			3	3	ge
wilde eend			3	2	leverd
meerkoet					
buizerd			1		
ekster			1		

Rayon 40

Oppervlakte 45 Hectare

Nazorgers S. Reijenga 569312, J. Reijenga

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	1		3	5	1
grutto	1		4	2	1
tureluur	2		3	1	2
scholekster	3		5	2	3
bergeend	1		2	1	1
wilde eend	4		10	12	4
slobeend	1		2	1	1
meerkoet	1		8	6	1
waterhoen			2	1	
buizerd			1		
roek			1		
torenvalk				1	
knobbelzwaan			1		

Rayon 42

Oppervlakte 26 Hectare

Nazorgers Mevr Kl. Ypma, M.Ypma 574040

Kl. Ypma 575599

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			3	4	geen
grutto			4	3	nazorg
tureluur			1	2	gege-
scholekster			2	2	vens
wilde eend			2	2	aange
meerkoet				2	leverd

Rayon 43

Oppervlakte 36 Hectare

Nazorger A. Nagel 572135

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			1	1	geen
scholekster					nazorg
wilde eend			12	1	gege-
meerkoet			7		vens

Rayon 44

Oppervlakte 115 Hectare

Nazorgers J. Van Lingen 579097, A van Lingen 058-2551736

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	1	1	4	3	1
grutto	1	1	3	1	1
scholekster			1	2	
bergeend					
kuifeend					
veldleeuwerik					
meerkoet					
knobbelzwaan					

Rayon 45

Oppervlakte 60 Hectare

Nazorgers R. Bakker 579508, J. van Lingen 579097

M. Bakker 06-53578009

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	7	6	15	16	7
grutto	6	1	6	7	6
tureluur	4	1	2	4	4
scholekster	3		5	5	3
bergeend	2	2	3	3	2
krakeend			2		
kuifeend			4		
slobeend					
wilde eend	1	1			1
meerkoet	5				5
waterhoen			1		
buizerd			1		
Knobbelzwaan			1		
torenvalk	1	1	1	1	1

RESTANTSHOP BOLSWARD

Dijkstraat 23 8701KC

VOOR AL UW SPEELGOEDKADO'S - GROTE MATEN KLEDING – GEREEDSCHAPPEN – FIETSBENODIGDHEDEN ENZ. ENZ.

ALTIJD SCHERP GEPRIJSD!!

Rayon 47

Oppervlakte 30 Hectare

Nazorgers J. Ykema 575951

Soort	nesten		Broedparen		
	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			1		
scholekster			1		
wilde eend			2	1	
meerkoet			2	1	
buizerd			1		
kiekendief			1		
kerkuil			1		
Torenvalk				1	
Waterhoen	1			1	1

U bent van harte welkom in

MIEDEMA's
FISH & CHIPS

Verse en gebakken vis
Topklasse zoute haring
Snacks en patat frites
Diverse vismenu's
Soft-ijs
Belegde broodjes
Vakkundig opgemaakte salades

Geopend:
Di/Za 9.00-19.00 uur
Vrijdags tot 19.00 uur

Snekerpoort 7
Tel. 0515 572209

MIEDEMA's
LUNCHROOM

Snacks, frites en broodjes
Koffie en gebak
Schep- en softijs
Diverse heerlijke menu's
Diverse biersoorten
Diverse stokbroodjes

Terras op zuiden!

Geopend:
Ma/Za 10.00 - 00.00 uur

Appelmarkt 4
Tel. 0515 575700

Rayon 48

Oppervlakte 72 Hectare

Nazorgers J. de Vries 571401

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit					
grutto				geen	geen
tureluur				vogels	vogels
scholekster			2	meer	meer
bergeend				in	in
wilde eend			2	rayon	rayon
kuifeend				door	door
meerkoet			1	roeken	roeken
waterhoen				pre-	pre-
ekster				datie	datie
roek			65		
zwarte kraai					
knobbelzwaan					
buizerd			1		

Rayon 49

Oppervlakte 43 Hectare

Nazorgers J. Steringa 573747

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			1		
grutto	1		2		1
scholekster	1		3	2	1
bergeend					
wilde eend			3		
meerkoet			2		
waterhoen					
ekster					
knobbelzwaan			2		

Rayon 50

Oppervlakte 50 Hectare

Nazorgers J. van Abbema 0517-531868 Joh. van Abbema 06-23506482 R. van Abbema 06-57825978

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	17	15	24	20	17
grutto	1	1	3	2	1
tureluur	1	1	1	2	1
scholekster	4	4	11	5	4
wilde eend			14		
veldleeuwerik			1		
fuut			2		
meerkoet			11		
waterhoen			3		
ekster			2		
roek			1		

Rayon 51

Oppervlakte 45 Hectare

Nazorgers J. Blanksma 579487, A. Eisma 576250

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	3	2	5	5	3
grutto	3	2	5	4	3
tureluur			2	1	
scholekster	4	3	6	3	4
wilde eend	1		3	2	1
meerkoet	1		2	2	1
torenvalk				2	
steenuil				1	

Rayon 54

Oppervlakte 30 Hectare

Nazorgers G. Speerstra 569973, A. Speerstra

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			2		geen
grutto			1		weide
tureluur			1		vogels
scholekster					in
krakeend			1		rayon
wilde eend			3	1	aan
meerkoet			3		wezig
buizerd			1		

Rayon 55

Oppervlakte 100 Hectare

Nazorger G. Hofstra 579471

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	3		3	1	3
grutto	5		3	2	5
tureluur	2		2		2
scholekster			2	1	
bergeend					
wilde eend			6		
watersnip					
veldleeuwerik			2		
meerkoet			1		
kiekendief			1		
zwarte kraai			3		
ekster					

Rayon 56

Oppervlakte 50 hectare

Nazorgers K. Boersma 579571

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	2	2		7	2
grutto	3	3		3	3
scholekster	3	3	1	4	3
Tureluur	1	1			1
wilde eend			3	2	
watersnip			1		
meerkoet				1	
ekster			1		

Rayon 57

Oppervlakte 62 Hectare

Nazorgers Y.de Boer 580260, K. de Boer 06-18106105

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	10	1	10		10
grutto	11		9		11
tureluur	2		3		2
scholekster	5		7		5
bergeend			2		
wilde eend			23	geen	
kuifeend			5	nazorg	
slobeend			2	gege	
zomertaling			1	vens	
watersnip			3	aange	
krakeend			3	leverd	
wintertaling			1		
graspieper			1		
veldleeuwerik	1		2		1
witte kwikstaart			3		
fuut			2		
meerkoet			12		
waterhoen			2		
torenvalk			1		
knobbelzwaan			1		

Sanne Wind
makelaardij onroerend goed bv
NVM
Broereplein 11, Bolsward, tel.(0515) 576555
www.sannewind.nl

Rayon 58

Oppervlakte 12 Hectare

Nazorgers Mevr. Ypma 574040, Kl. Ypma 575500
M. Ypma 574040

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			10		geen
grutto			1		nazorg
tureluur					formu
scholekster					lier
wilde eend					

Rayon 59

Oppervlakte 59 Hectare

Nazorgers L. Okkema 577228

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	3	2	geen		3
grutto	2		nazorg	1	2
tureluur			formu		
scholekster	1	1	lier	1	1
bergeend			aan		
wilde eend			ge	1	
meerkoet			leverd	1	
waterhoen					
buizerd					
ekster					
roek					

Rayon 61

Oppervlakte 57 Hectare

Nazorgers J. v/d Wal 574219, L. de Boer 06-53476690

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	2		12	3	2
grutto	3		2	1	3
tureluur	2		4	1	2
scholekster			3		
bergeend			2		
wilde eend					
slobeend			1		
kuifeend					
knobbelzwaan			1		
veldleeuwerik			2		
witte kwikstaart			2		
meerkoet			1		
waterhoen			2		
buizerd			1		
kiekendief			1		
ekster			1		
zwarte kraai			2		

Rayon 62

Oppervlakte 48 Hectare

azorger J. de Vries 06-51843958

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	1			1	1
grutto	2		geen		2
scholekster	1		nazorg	1	1
wilde eend			gege	1	
meerkoet			vens		
waterhoen			aan		
buizerd			ge		
kiekendief			leverd		
ekster					
zwarte kraai					

Rayon 64

Oppervlakte 64 Hectare

Nazorgers K.D. Boersma, 579571

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	3	2		5	3
grutto	4		5		4
tureluur				1	
scholekster	1	1	2	1	1
wilde eend			2		
meerkoet			1		
waterhoen					

KAPSALON
BLEEKER
BOLSWARD
Tot ziens
bij
Kapsalon Bleeker
Jongemastraat 39
8701 JB Bolsward
Tel.: 0515 - 57 25 57
b.g.g. 0515 - 57 59 39
www.kapsalonbleeker.nl

N°5
STUDIO
CHANTAL
t. (0515) 58 03 03
e. haarstudioypmabolsward@home.nl

Rayon 65

Oppervlakte 47 Hectare

Nazorgers R. Keur 573257

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			1	1	geen
grutto				1	nazorg
scholekster			8	5	gege
wilde eend					vens
meerkoet					

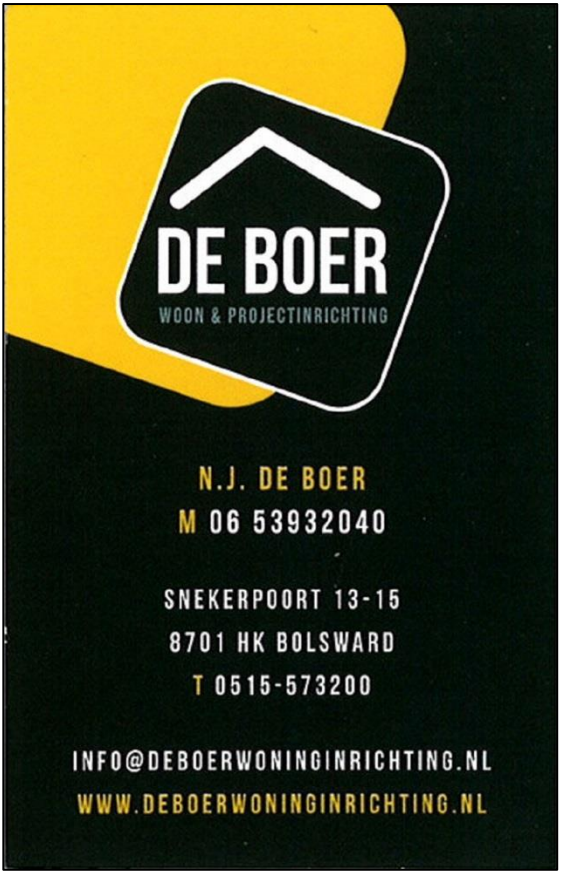

Rayon 66

Oppervlakte 18 Hectare

Nazorgers M. Ypma 574040

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			3	5	geen
grutto			11	10	nazorg
tureluur				3	gege
scholekster			3	2	vens
bergeend					
wilde eend			3		
meerkoet				1	
knobbelzwaan					

Rayon 67

Oppervlakte 36 Hectare

Nazorgers H. Stegenga 06-20726929

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit				geen	geen
grutto			2	nazorg	nazorg
tureluur			2	gege	gege
scholekster			1	vens	vens
bergeend			1	aange	aange
wilde eend			2	leverd	leverd
veldleeuwerik			1		
meerkoet			1		

Rayon 68

Oppervlakte 34 Hectare

Nazorgers B. Bakker 584214, W.J.Bakker 06-40022137

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit			4	geen	geen
grutto				nazorg	nazorg
tureluur				gege	gege
scholekster				vens	vens
wilde eend			1	aange	aange
knobbelzwaan			1	leverd	leverd
meerkoet			8		

Rayon 69

Oppervlakte 35 Hectare

Nazorgers R. Postma 06-25110907, W. Postma 06-46363103

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit				geen	geen
grutto				nazorg	nazorg
tureluur				gege	gege
scholekster				vens	vens
wilde eend				aange	aange
knobbelzwaan				leverd	leverd

Rayon 72

Oppervlakte 34 hectare

Nazorger G. Hofstra 579471

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	4			2	4
grutto					
tureluur					
scholekster	1			1	1

Rayon 73

Oppervlakte 10 Hectare

Nazorgers M. van Spanning 06-42753632

	nesten		Broedparen		
Soort	Totaal	uitgebroed	2010	2011	2012
kievit	2	2			2
grutto	16	16			16
tureluur	1	1			1
scholekster	8	7			8
Kuifeend	1				1
knobbelzwaan					
meerkoet					